

CONCEPTMAPPING ALS INSTRUMENT VOOR GEDRAGEN CURRICULUMONTWIKKELING

Elsje Londers^{1,2}, Nicole Totté³ en Inge Van Hemelrijck^{1,2}

¹Faculteit Ingenieurswetenschappen, KU Leuven

²Geaffilieerd met Leuven Engineering and Science Education Center (LESEC)

³Dienst Onderwijsprofessionalisering en -ondersteuning, KU Leuven

Deze bijdrage richt zich tot het thema “de onderwijsondersteuner als ondersteuner van onderwijsontwikkeling”.

Traditioneel spelen leerresultaten een sleutelrol binnen kwaliteitszorg in het Europese hoger onderwijs. De meeste methodieken die gebruikt worden binnen de curriculumontwikkeling zijn dan ook gebaseerd op het nauwgezet specificeren van de leerresultaten van een opleiding. Ondanks de duidelijke voordelen hiervan, voelden de onderwijsondersteuners van de faculteit ingenieurswetenschappen de nood aan een alternatieve methodiek. Een methodiek die, naast bruikbaar voor het analyseren van het curriculum, ook meer toegankelijk is voor de docenten en dus de gedragenheid en eigenaarschap bij het docentenkorps vergroot.

Concept mapping wordt algemeen gebruikt als een manier om ideeën en concepten en de onderlinge relaties ertussen te visualiseren (Novak, 1998; Hay, 2008). Al enige jaren wordt het maken van een concept map gebruikt om docenten te helpen vakinhouden af te bakenen, en als startpunt voor het bepalen van de leerdoelen, werkvormen en evaluatie. Deze positieve ervaringen inspireerden de onderwijsondersteuners om dit principe uit te breiden naar het domein van de curriculumontwikkeling. Vanuit de beschrijving van een aantal voorbeelden van concept mapping oefeningen in curricula (Simon, 2009; Cornwell, 2000; Van Neste *et al.*, 1998; Edmondson, 1993) werd een nieuwe methodiek uitgewerkt. Het uitgaan van concepten of inhouden i.p.v. leerresultaten, bleek laagdrempelig, motiverend en erg bruikbaar voor het werken met grotere groepen van docenten.

Aangezien het begeleiden van programmaverantwoordelijken en hun docententeams bij het uittekenen of remediëren van curricula een belangrijk onderdeel van het takenpakket van de onderwijsondersteuner uitmaakt, kan het toelichten van de bovenbeschreven methodiek -als vernieuwend instrument binnen een kwaliteitsvolle curriculumontwikkeling- inspirerend zijn voor collega's. Aansluitend kunnen ook volgende zaken met de deelnemers besproken worden:

- Is de problematiek rond het motiveren van docenten en het vergroten van de betrokkenheid en eigenaarschap in de context van curriculumontwikkeling herkenbaar?
- Wat zijn andere ervaringen met concept mapping op curriculumniveau?
- Zou deze aanpak werken in de eigen instellingen?
- Zijn er suggesties om deze aanpak te verbeteren?

Referenties

- Cornwell, P. J. (2000). "Concept Maps in the Mechanical Engineering Curriculum", Proceedings of the 2000 American Society of Engineering Education Annual Conference and Exposition. Available at <http://www.asee.org/conferencesearch>.
- Edmondson, K. M. (1995). Concept mapping for the development of Medical Curriculum, *Journal of Research in Science Teaching*, 32(7), pp. 777–793.

- Hay, D. (2008). Making learning visible: The role of concept mapping in higher education, *Studies in Higher Education*, 33(3), 295-311.
- Novak, J. (1998). *Learning, creating and using knowledge: Concept maps as facilitative tools in schools and corporations*. Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Simon, J. (2010). Curriculum changes using concept mapping, *Accounting Education: An International Journal*, 19 (3), pp. 301–307.
- Van Neste-Kenny, J., Cragg, C. E. and Foulds, B. (1998). Using concept maps and visual representations for collaborative Curriculum Development, *Nurse Educator*, 23(6), pp. 21–25.